

‘ဗြေဗြေ’ ဂ်လေဝ် ဟိုဗိုတ် ‘ဗြေဗြေ’ ရ။ ညင်သင်္ဂ်ကို ‘ခပီထဝ်’ ဂ်လေဝ် ညးဌာန်ဒေသလျှို ဟိုဗိုတ်ဒိုင်ရမ်သင် ‘ခပေဝ်ထဝ်’၊ ‘မင်သီ’ ဂ်လေဝ် ဟိုဗိုတ်ဒိုင်ရမ်သင် ‘မင်သေဝ်’ ရ။ ညင်သင်္ဂ် ကို ‘သြန်မွဲဒကေဝ်’ ဂ် လဆောင်ဂွံဆိုကေတ်ပွဲလိက်တြေံ ‘သြန်မွဲဒကီ’ ရ။ ညင်သင်္ဂ်ကို ဝေါဟာ ရ ‘ဆေဝ်ဒဝ်’ ဂ်လေဝ် လဆောင်မွဲတွံမအောန် ဂွံဆိုကေတ် ‘ဆီဒဝ်’ ရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ ရမ်သင် လက်သန်(၂)သ်မတွံဂး ‘ခီ’ ကို ‘—ဝ်’ ဣအ်ဂ် ဗွဲရမ်သင်အရေဝ်ကို ဗွဲဗိုပံင်မအေဝ်ပွဲလိက်ကို မွဲကိုမွဲနံရံဒိုင်ရင်သွအ်ရောင်ဂ် ညးလူတ်လိက်တအ်ညးဂမၠိုင် ဂပ်ဂပ်သမ္မိရ။

ဝေါဟာရ ‘သ္မိ’/‘သ္မေဝ်’/‘ဇ္ဇိ’/‘ဇ္ဇေဝ်’ ဣအ်ဂ် အဓိပ္ပါယ်ဒွဲဂ်ကို ဒွဲဝဲဝါမစကာတ်ဒွဲဂ်ကို ပိုတိတ်ဗွဲမ ဇိပ်ဂိုဝ်ဇိဇိတ်တုး ကုဝေါဟာရပံင်ကေဝ် မဒက်ခွဲလဝ်မွဲစွဲမဒေတအ်ဂ် ပိုဆက်လူတ်အာပွန်ရောင်။ ဥဒါ ဟိုရ်ဂမၠိုင်ဗွဲသွဝ်ဝံ ဩဝ်လူတ်စိစတ်အာညိ။

သ္မိ = မင်မွဲ — သ္မိဣဉ်နီရိယာပိုတ်။ သ္မိပါင်စိုတ်ကာယ။ သ္မိဒ္ဓါပိ။

ဣဉ်နီရိယာပိုတ်။ ကိုယ်နူတ်နုလုံးကို ဇောင့်ထိန်း/ဇောင့်ရှောက်သညိ။

to keep guard over the avenues of the senses

- လပံက်လမာဲဂွကျာ်ဂ် ဗောဓိသတ်(ဣသိ)ညာတ်တု ပွဲအရီမဆဲးဂ် ဖျေံစိုတ်တု မှာ်မွဲတဂွကျာ် ရ။ ပွဲကာလဗောဓိသတ် မဂွံဒိုင်ဂ်ကိုလေဝ် ညင်ဖြူဇာတ် ညးမထုတ်စုတ်ကိုလေဝ်တု ရယိုက် ဟိုတ်နူဂမ္တံ ကိလေသပါတ်တိုန် ပွဲသန္တာန်ဗောဓိသတ်ရ။ ဟိုတ်နူဂမ္တံ ကိလေသကလဲတိုန်တု **သ္မိဣဉ်နီရိယာပိုတ်**ဟံမာန်ရ။ ဣဉ်နီရိယာပိုတ်လိုအာရ။ —။ (၅၅၀။ ၉-၂၅၁။ ၁-၇၁၃။ အစွောံ။) (သ္မိဣဉ်နီရိယာပိုတ်ဟံမာန် = မင်မွဲဣဉ်နီရိယာပိုတ်) ပွဲမူဗွာ/ ဘုရားလောင်း(ရသေ့)သည် ဝိသဘာဂအာရုံကိုမြင်၍ ဣဉ်နီရိယာပိုတ်ဖြင့် “တင့်တယ်၏” ဟု နှလုံးသွင်းလျက်ကြည့်၏။ ထိုအခါ ဘုရားလောင်းအား ဈာန်၏အစွမ်းအားဖြင့် ငြိမ်စွာသော ကိလေသာသည်လည်း ကြုတ်၍ထည့်အပ်သော မြွေဟောက်သည် ပါးပျဉ်းထောင်၍ ထသကဲ့ သို့၎င်း၊ --- ဈာန်အင်္ဂါတို့သည် ကွယ်ကုန်၏။ ဣဉ်နီရိယာပိုတ်သည် မပြည့်စုံသည်ဖြစ်ကုန်၏။ (၅၅၀။ ၃-၃၇၃။ ညောင်ကန်။) ပွဲမူဗွာ/ The Bodhisatta let this unusual sight penetrate his senses, and looked upon her with desire. Then the evil passion that had been calmed by the power of his ecstasy, rose as a cobra rises spreading his hood, from the basket in which he is kept: ----- - As his passion gained force, his ecstatic calm gave way, his senses lost their purity; ----. (The Jataka: Vol. I & II: Book III: p-191)
- “ယံတွညး၊ သဘခရ်ဒိုင်ပွဲသ္မိကိုန်ဂ် ယံလျှာ်ပွဲကေင်ကာဂ် ခရ်ဂ်ဟံဆဲးရ။ ဩမမိမွဲ ဟံဂွံ **သ္မိပါင်စိုတ်ကာယ**ဂ် ဟံဆဲးရ။ ဩသိုင်မွဲ ဟံစိစတ်တု မပွဲကိုဂဗုတ်ညးဂ် သိုင်ဂ်ဟံဆဲးရ။ ဩတွပညာမွဲ ထေပွတ်ကိုညးပြဟ်ဂ် တွပညာဂ် ဟံဆဲးရ။ ---။” (၅၅၀။ ၉-၃၃၂။ ၃-၂၃၆။ အစွောံ။) (သ္မိပါင်စိုတ်ကာယ = မင်မွဲပါင်စိုတ်ကာယ) ပွဲမူဗွာ/ “(မြတ်သောမင်းကြီး)၊ ပျဉ်းသော ကာမစည်းစိမ်ကို ခံစားသောလူသည် မကောင်း။ ကိုယ်, နူတ်, နုလုံးမ ဇောင့်ရှောက်သော ရဟန်းသည် မကောင်း။ မဆင်ခြင်မူ၍ ပြုလေ့ရှိသောမင်းသည် မ

ကောင်း။ ပညာရှိသည် အကြင်အမျက်ထွက်ခြင်းကို ပြုတတ်၏။ ထိုအမျက်ထွက်ခြင်းသည် မကောင်း။ ---။” (၅၅၀။ ဒု-၇၂။ ညောင် ကန်။) ပဲ့မူအင်္ဂလိက်/ “The idle sensual layman I detest, The false ascetic is a rogue confest. A bad king will a case unheard decide, Wrath in the sage can ne’er be justified.” (The Jataka: Vol. III & IV: Book IV: p-70)

- “ယုံနာပိုဏ္ဍသိ၊ အဲခန်ဝံ ဟိုတ်ယွံမွဲကိုသတိ ဟံဒ်ဒီဒီပိ ပဲ့ဒေါင်ဇကုအဲတဲ သမ္ဘာအဲမွဲဟောင် ညေ့မွဲတဲရောင်အဲချပ်။ ဖြဲဂ် ခပ်ဖြဲဂ်မိုင် ညေ့ကလိကွဲတဲ ပွမဟံသောင်ကိုခပ်ဂ် ညေ့ပအာတ်။ ဟိုတ်ဒ်သင်္ဂရ ကျောံဖြဲမဟိုတ်မဲသင်္ဂဝံ တလပညာတံ ဟံဂပ်ဂပ်ဒေန်ယံရ။ ---” (ကလော်ခန်ဂး။) (၅၅၀။ ၆-၄၃၆။ ဒု-၆၃၈။ အစွောံ။) (သို့ဒွါပိ = မင်မွဲဒွါပိ) ပဲ့မူဗျာ/ “(ရှင်ရသေ့)၊ အကျွန်ုပ်သည် မသူတော်သဘောနှင့်ပြည့်စုံသော ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှလုံးကို မစောင့်ရှောက်သော မိန်းမကို ဤမိန်းမသည် ငါ၏ကိုယ်၏အလယ်၌ တည်၏ဟူ၍ ဤသို့အကျွန်ုပ်သည် ထင်မှတ်မိ၏။ ထိုမိန်းမသည် တရားကိုလွန်ကျူး၍ တရားမဟုတ်သည်ကို ကျင့်၏။ မိန်းမတို့နှင့်ပေါင်းဖော်ခြင်းကို မပြုအပ်သောသဘောရှိ၏” (ဟု ဒါနောရကျိသ်ဘိလူးဆို၏။) (၅၅၀။ တ-၅၆၂။ ညောင်ကန်။)

- ကျပ်တြဲပဒတ် ပဲ့ဘာဇေတဝန် ပဟိုတ်ကိုခမီမဟံဝံသို့လလံအိန်ရီတြဲတဲ ပူတိမံသဇာတ် ကျပ်တြဲတံ။ နံပဲ့ကာလမွဲတဲ ခမီဂ်မိုင် ပဲ့အိန်ရီမဟံဝံသို့ဒီဒီတြဲဂ်ဒ်တဲ “အဲဒြောအံဗတောန်ညိ” ကျပ်တြဲချပ်။ (၅၅၀။ ၆-၄၃၇။ ဒု-၆၃၉။ အစွောံ။) ပဲ့မူဗျာ/ ဤပူတိမံသဇာတ်ကို (မြတ်စွာဘုရား) ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူစဉ် လူန္ဒြေတို့ကိုမစောင့်ရှောက်ခြင်းကို အကြောင်းပြု၍ ဟောတော်မူ၏။ အခါတစ်ပါး၌ များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့သည် လူန္ဒြေတို့၌ မစောင့်ရှောက်သောဒွါရရှိကုန်၏။ သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားသည် “ဤရဟန်းတို့ကို ဆုံးမခြင်းငှာသင့်၏” ဟု (တြဲတော်မူ၏။) (၅၅၀။ တ-၅၆၃/၅၆၄။ ညောင်ကန်။) ပဲ့မူအင်္ဂလိက်/ This was a story told by the Master while at Jetavana concerning the subjugation of the senses. For at one time there were many brethren who **kept no guard over the avenues of the senses.** (The Jataka: Vol. III & IV: Book IX: p-316)

သို့၊ သို့လလံ။ - အဓိပ္ပါယ် (၁) မှုကိုကွန်ရီသို့တ်တြဲတ်။ မင်မွဲပိုင်စိုတ်ကာယ။ မင်မွဲကွန်ရီ။ ငြိမ်သက်သောသောကွန်ရီရှိသည်။ အပြောအဆိုအပြုအမူ ဆင်ခြင်သည်။ **to be calm, to be quiet, to be modest, to be temperate, to have guarded or controlled speech or action**

ဝေါဟာရ ‘သို့လလံ’ ဝံ ပဲ့အဘိဓါန်အာဟာလီဒေဂ် ညးကိုလင်အဓိပ္ပါယ် v. to be temperate, to restrain oneself, to be at peace ရ။ ဝေါဟာရအင်္ဂလိက် “temperate” ဝံ ပဲ့အဘိဓါန်အင်္ဂလိက်ဂ် ဝံက်လင်အဓိပ္ပါယ်သင်္ကအံရ။ (**temperate:** adj. behaviour that is temperate is calm and sensible./ Longman Dictionary)

- ပွဲပယံဂယးဂ် (ဣသိဗောဓိသတ်) ဂိုင်ကေတ်ဘာဇနတဲ သိုကိုဣန်ရီတပွ မဒိုက်ပေင်တဂ် သန္ဓိလလံမဒးရးတဲ နကိုဇဇိဗွတ်မွဲတဝ်လွင်ကွိုက် ဇိဗွတ်မွဲဂ်တဲ လုပ်အာဇုင်ရ။ ဂဇုင်ပိဏ္ဍပါတ်ဂ် အာစိုပ်မုက်ရင်တရင်သိုသိုင်ရ။ (၅၅၀။ ၉-၅၅၁။ ပ-၇၁၁/၇၁၂။ အစွောံ။) ပွဲမူဗွာ/ (ဘု ရားလောင်းရသေ့သည်) နံနက်အခါ၌လျှင် ဆံကျစ်, သစ်နက်ရေ, လျှော်တေသင်္ကန်းတို့ကို ကောင်းမွန်စွာပြုပြင်၍ သပိတ်ကိုပိုက်လျက် ငြိမ်သက်သောက္ခန္ဓာ ငြိမ်သက်သောစိတ် ငြိမ် သက်သောက္ခန္ဓာရိယာပုထိနှင့်ပြည့်စုံစွာ ထမ်းပိုးတပြန်မျှကြည့်၍ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာ နှင့်ပြည့်စုံသော မိမိ၏အဆင်းအသရေဖြင့် လူအပေါင်း၏မျက်စိတို့ကို ငင်ဘိသကဲ့သို့ မြို့သို့ ဝင်၍ ဆွမ်းခံသွားလျက်ပင် မင်းအိမ်တံခါးသို့ရောက်၏။ (၅၅၀။ ၃-၃၇၁။ ညောင်ကန်။) ပွဲမူ အေဂံလိက်/ Next day in the forenoon, having seen to his bodily needs, and adjusted his matted hair, his skin and robes of bark, he (the Bodhisatta) took up his alms-bowl; **all his senses were quiet**, his pride was calmed, he bore himself nobly, looking no more than a plough's length before him; by the glory of his appearance, which was perfect in every way, he drew upon him the eyes of the world. In this fashion he entered the city, and begged from door to door, till he came to the king's palace. (The Jataka: Vol. I & II: Book III: p-190)
- ပွဲဋ္ဌာန်ဂ် ကွဲနွံမွဲ။ ကွဲဂ် မပစရ်ဓဝ်သီလကို ခေံထညက်ဓလန်မုက်မတ်ခေံတဲ ခေံထွေးကိုရသိ တံရ။ ရသိတံပဒတ်ပွဲဋ္ဌာန်ဂ် လအံအာတဲ တွဟ်နဖျင်ဗစးတဲ စံကျင်ဋ္ဌာန်မိုဟ်ရ။ ပတဝ်နူဂ် ရသိတံစူးအာတဲ ဗောဓိသတ်တိတ်ပဓမ္မရသိ အာစိုပ်ဋ္ဌာန်ဂ် ပဒတ်ဒွဲဂ်ရ။ ကွဲဂ်ကျင်တဲ ညင်ခေံပကိုရသိကွာတေံဂ် ခေံကျင်ပစရ်သီလ ကိုဗောဓိသတ်ပုန်ရ။ ဗောဓိသတ်ရပ်ဂွံတဲ တက်ဝေတ်ဗတောန်တဲ ဒေုတ်သန္ဓိလလံဒးရးတဲ မံင်တဇရေင်ရသိဗောဓိသတ်ဂ် ချိုက်ပေင်တ အစာရဝတ် နွံကိုရေံသေံရံဂ်ဒ်တဲ သိပ်ဂြိပ်တန်ဒိုင်ပွဲမဒးရးရ။ (၅၅၀။ ၉-၂၉၉။ ၃-၁၁၆။ အစွောံ။) ပွဲမူဗွာ/ ထိုမျောက်သည်လည်း ကစားတတ်သောအလေ့ ရှိသလျှင်ကတည်း။ မျက်နှာဖောက်ပြန်ခြင်း အစရှိသည်တို့ကိုပြုလျက် ရသေ့တို့အား အထူးထူးသောကစားခြင်း ကို ပြုသလျှင်ကတည်း။ ရသေ့တို့သည် ထိုအရပ်၌ ကြာမြင့်စွာနေ၍ ချဉ်ဆားမှီဝဲအံ့သော ငှာ သွားကုန်၏။ ထိုရသေ့တို့၏ သွားသောကာလမှစ၍ ဘုရားလောင်းသည် ထိုအရပ်သို့ သွား၍နေ၏။ မျောက်သည် ထိုရသေ့တို့အား ကစားခြင်းကိုပြုသကဲ့သို့ ထိုအတူ ဘုရား လောင်းအားလည်း ကစားခြင်းကိုပြု၏။ ဘုရားလောင်းသည် လက်ဖျစ်တီး၍ “ကောင်းစွာ ကျင့်သောရဟန်းတို့၏ အထံ၌နေသောသူမည်သည်ကား အကျင့်နှင့်ပြည့်စုံခြင်း ကိုယ်အစရှိ သည်တို့ကို ကောင်းစွာစောင့်ရှောက်ခြင်း ဈာန်တရားတို့၌ လုံ့လပြုခြင်းငှာ ဖြစ်သင့်၏” ဟု ထိုမျောက်အား အဆုံးအမကိုပေး၏။ ထိုမျောက်သည် ထိုအခါမှစ၍ သီလအကျင့်နှင့် ပြည့်စုံ၏။ (၅၅၀။ ၃-၅၇၆/၅၇၇။ ညောင်ကန်။) ပွဲမူအေဂံလိက်/ They had a monkey, rude-mannered like themselves, which gave them endless amusement by his grimaces and antics. Long they lived in this place, till they had to go amongst men again to get salt and condiments. After they went away, the Bodhisatta lived in their dwelling-place. The monkey

played his pranks for him as he had done for the others. The Bodhisatta snapt his fingers at him, and gave him a lecture, saying, “One who lives with well-trained ascetics ought to **behave properly**, ought to be well-advised in his actions, and devoted to meditation.” After that, the monkey was always **virtuous and well-behaved**. (The Jataka: Vol. I & II: Book III: p-305/306)

- “ဟဲဂစေံအသီ၊ ကုပုဂ္ဂိုမပျဲသရံပိပိဂ် ဟံဂပဂဝ်ဒဒေံဒယံ။ မွဲဟာန်ကုညးမလေပ်ဟို ဂလာန်ကန်ကုဂ်ကုဂ် ဟံဂပဂဝ်ဒဒေံဒယံ။ ကုညးမတီဒတဲမြမောဝ်ဇကုတဲ ဟံတီဒတဲမြမောဝ်ညးဂ် ဟံဂပဂဝ်ဒဒေံဒယံ။ ကုပုဂ္ဂိုမပျဲပစ ညံင်ညးသ္မိလလံလောန်နုဗ္ဗတံဂ် မဟံဂပဂဝ်ဒဒေံဒယံ။” (ဗောဓိသတ်စာင်ဂး။) (၅၅၀။ ၉-၄၄၈။ ၇-၂၇/၂၈။ အစွေံ။) ဗတ်ဗျာ/ “ဟယ်စွန်ဂ်၊ မကောင်းမူကို ပြုသူနှင့်တကွ အကျွမ်းမဝင်ရာ။ မုသားကိုဆိုလေ့ရှိသူနှင့်တကွလည်း အကျွမ်းမဝင်ရာ။ မိမိအကျိုးကိုသာသိ၍ သူတစ်ပါးအကျိုးကို မသိသောသူနှင့်တကွလည်း အကျွမ်းမဝင်ရာ။ အလွန်အမင်းထူကြွေရှိသူကဲ့သို့ တပသောသူနှင့်တကွလည်း အကျွမ်းမဝင်ရာ” ဟု ဘုရားလောင်းကြွက်မင်းဆို၏။ (သုတေသီ) ပွဲမူအေဂံလိက်/ “Trust not in those whose words are lies, nor those who only know Self-interest, nor who have sinned, nor who **too-pious show**.” (The Jataka: Vol. III & IV: Book X: p-36)

သ္မိ။ သ္မိလလံ = အဓိပ္ပါယ်(၂)

သွအယောင်အလာ ညံင်ရဲမုဂ်ကိုက္ကန်ရီ။ သွလေ့ဟ်ညံင်မုဂ်ကိုဇေတ်သီလ။
 ကြွေ-အကျင့်သီလရီသကဲ့သို့ ဟန်ဆောင်သညံ။
**to pretend having modesty, to pose a model of goodness,
 to feign a quiet appearance**

- “ယံက္ခါ၊ တွအဲမချိုက်ပင်တံကိုဝတ်ပဋိပတ် နွံတံကိုသီလရောင်ဂးတဲ တွဟ်နသိုက်ဂစိုတ်ညးဂ် ပွဲအလံသီလတဲ မွဲသ္မိန္ဒင်ရောင်သွံ” (ဗောဓိသတ်သိုင်ကွိ ဂးကိုက္ခါဂြိုပ်ရ။) (၅၅၀။ ၉-၁၂၈။ ၁-၃၆၈။ အစွေံ။) (သ္မိန္ဒင် = သ္မိလလံနှင့် ညံင်မုဂ်ကိုအိန်ရီဒေတ်သီလ) ပွဲမူဗျာ/ ဘုရားလောင်း(ကြွက်မင်း)သည် မိမိအားဖမ်းအံ့သောငှာ ပြေးလာသော ထိုမြေခွေးကိုမြင်၍ “အိုမြေခွေး၊ သင်၏ ဤအကျင့်သည် ကောင်းသောတရားသဘောအားဖြင့် မဟုတ်။ စင်စစ်လျှင် တပါးကုန်သောသူတို့အား ညှဉ်းဆဲအံ့သောငှာ တရားတံခွန်ကိုပြု၍ ကျင့်၏။” (၅၅၀။ ၁-၅၄၇/၅၄၈။ ညောင်ကန်။) ပွဲမူအေဂံလိက်/ The jackal made a spring on the Bodhisatta who, seeing him coming, faced round and cried, “So this is your saintliness, you **hypocrite** and **rascal!**” (The Jataka: Vol. I & II: Book I: p-282) (**hypocrite**: n. ကြောင်သူတော်။ သူတော်ကောင်းယောင်ဆောင်သူ။/ **rascal**: n. dishonest person: မသမာသူ။/ ရှေ့ဆောင်အဘိဓါန်။ ဦးလွင်ဦး။)

- မင်ဗွဲဟတ္ထိမာရကန် ခေညာတ်ဒေတ်တံဂ်တု ခေချပ်၊ “အေသျှာံကေတ်သ္မာလွံကံဝံတု အေသု အယောင်အလာပစ္စေဂဗုတ်တု အဲဂစိုတ်စိင်ရ” ခေချပ်တု ခေရံင်ကွတ်သ္မာပစ္စေဂဗုတ်ရ။ နွံပ ယံမဲတု ပစ္စေဂဗုတ်စေဟံဉ်ပဲလစ သ္မာစွံလဝ်လ္လုဩင်လစဂ် ခေညာတ်တု ခေကွတ်ကေတ် တု ခေဂလုက်လဝ်ဗောဟ် ခေသျှာံသ္မာ ခေစုတ်အထုပ်တု ခေဂ္ဇအံဉ်ဒိုင်ရ။ စိင်ဂမ္ဗိုင်သ လှေပစ္စေဂဗုတ် လ္လောင်တုသ္မးအာရ။ ဒ္ဓဲစိင်မလဒဲဒိုင်ကြံဂ် ခေတုဂ္ဂိုက်ဗောဟ် လောတ်အာတု မပ္ပံကိုဒိုင်စိင် မဥပကာကိုဇကုခေဂ် ခေယိုက်ကေတ်တု စ္မးအာရ။ သျှဟ်ဂ် ခေခါတိုပ်ကွေံ ရ။ (၅၅၀။ ၉-၂၂၁။ ပ-၆၂၇/၆၂၈။ အစွောံ။) (ဂ္ဇအံဉ်ဒိုင် = ဂ္ဇအံဉ်လလံဒိုင် ညံင်ရဲမ္ဗု ကိုဏ်ရီ)
- “ဩဇ္ဇော်ကွာန်ဒမိက်ဝံဂ် ခေပဂကောံကိုကမ္မတ်တံဂ်တု ခေဒမ္မစညးတု ကမ္မတ်တံဂ် ခေဗက် ဖျောပ်ဏာဂြိုပ်တု ပဲကာလလျှဟ်ဝံ ခေကွင်ဒဳလလံတ်ရောင်” (ဗောဓိသတ်)သိုက်ဂးတု။ (၅၅၀။ ၉-၇၉။ ပ-၂၅၇။) ပဲမုဗ္ဗာ/ “ဩဂ္ဂါစားပျက်သည် ခိုးသူတို့နှင့် တပေါင်းတည်းပြု ချ် ရွာကို လုယက်စေပြီးလျှင် ခိုးသူတို့သည်ပြေးကုန်၍ တောအုပ်သို့ ဝင်ကုန်သည်ရှိသော် ယခုအခါ၌ အလွန်ငြိမ်သက်သကဲ့သို့ စည်ကြီးကိုတီးလျက် လာကုန်၏။” (၅၅၀။ ပ-၃၈၆။ ညောင်ကန်။) ပဲမုဗ္ဗာ/ “This scoundrel, who privily egged on the robbers to loot the village, has waited till they had made off to the jungle again, and now back he comes with drums a-beating, -- feigning a happy ignorance of anything wrong having happened.” (The Jataka: Vol. I & II: Book I: p-202) (feign: v. to pretend: ဟန်ဆောင်သည်။/ ရှေ့ဆောင်အ တိခါန်။ ဦးလွင်ဦး။)
- နွံကာလမဲတု ဗမ္မးတိုန်သီကွီသိုင်တု ကာလမကလေင်စေဂ် ပဲသ္မာထဝ်မက္ခောန်ဒိုင်ကသပ်ဂ် ဗမ္မးစိုတ်ကေတ်မဲကသပ် နူဂတိုက်ရ။ သ္မာထဝ်ညာတ်မံင် ဟံဟိုရ။ ယးဂတဂ် တုန်သီကွီပုန်၊ ကာလမကလေင်စေဂ် နူဂတိုက် စိုတ်ကေတ်ခါကသပ်ပုန်ရ။ သ္မာကလောန်ထဝ်သိုင်ဂ် ညာတ်ဒိုင်ဟံဟိုကို။ ယးဂ် တုန်သီကွီသိုင်ပုန်၊ ကာလမကလေင်စေဂ် မွဲသ္မေစိုတ်ကေတ်ပုန်ရ။ ပဲကာလဂ် သ္မာပုင်ထဝ်ဂ် ခေရပ်ကေတ်ဗမ္မးဂ်တု “ကမ္မတ်” ခေလရီအံဉ်တိုန်၊ ညးဂမ္ဗိုင် ခြေပ်ကွင်တု “မဒိုင်ညံင်မ္ဗုသီလရောင်၊ ဒဳလလံတ်ရောင်၊ ညာတ်ပွဇေံကွတ်စရ” ဂးတု ခေတက်စုတ်ခါပိလစုတ်တု ခေကေတ်ပျိုန်ဏာကိုသိုင်ရ။ (၅၅၀။ ၉-၈၆။ ပ-၂၇၃။ အ စွောံ။) ပဲမုဗ္ဗာ/ ထိုပုဏ္ဏားသည် တနေ့သ၌ မင်းအား ခစားခြင်းကိုပြု၍ အိမ်သို့ပြန်လာ သည်ရှိသော် ရွှေပန်းထိမ်သည်၏ပျဉ်မှ မပန်ကြားမူ၍သာလျှင် တသပြာကိုယူ၍ သွားလေ ၏။ ရွှေပန်းထိမ်သည်သည် ပုဏ္ဏား၌ ရိုသေသည်၏အဖြစ်ဖြင့် တစုံတခုသောစကားကို မဆို မူ၍နေ၏။ နက်ဖြန်နေ့လည်း နှစ်သပြာတို့ကို ယူပြန်၏။ ရွှေပန်းထိမ်သည်သည် ရှေးအတူ သာလျှင် သည်းခံ၏။ သုံးရက်မြောက်သောနေ့၌ တဆုပ်သောအသပြာတို့ကို ယူ၏။ ထိုအ ခါ ထိုပုဏ္ဏားကို ရွှေပန်းထိမ်သည်သည် “ယနေ့ မင်း၏ဥစ္စာကို သင်ယူသည် သုံးရက်ရှိ ဖြီ” ဟုဆို၍ “မင်း၏ဥစ္စာကို ခိုးသောခိုးသူကို ငါသည်ဖမ်းအပ်၏” ဟု သုံးကြိမ်ဟစ်ကြော်

၏။ ထိုအခါ လူတို့သည် ထိုမှည့်မှလာကုန်၍ “သင်သည် ကြာမြင့်စွာ သီလရှိယောင်ဆောင်လျက် သွား၏” ဟုဆို၍ နှစ်ချက်သုံးချက်သော ပုတ်ခတ်ခြင်းတို့ကို ပေးပြီးလျှင် နောင်ဖွဲ့၍ မင်းအားပြကုန်၏။ (၅၅၀။ ၁-၄၀၈။ ညောင်ကန်။) ပဲ့မူအေဂံလိက်/ Accordingly, one day when he (the brahmin) was leaving the palace, he took unbidden a coin from a treasurer’s counter, and went his way. Such was the treasurer’s veneration for the brahmin that he sat perfectly still and said not a word. Next day the brahmin took two coins; but still the official made no remonstrance. The third day the brahmin took a whole handful of coins. “This is the third day,” cried the treasurer, “that you have robbed his Majesty;” and he shouted out three times, -- “I have caught the thief who robs the treasury.” In rushed a crowd of people from every side, crying, “Ah, you’ve long been **posing a model of goodness.**” And dealing him two or three blows, they led him before the king. (The Jataka: Vol. I & II: Book I: p-213)

- “ယုံ့ကုသိမအောင်ကိုပညာ၊ စွာပြန်မူး၍ မထေက်ကြိုက်ကိုညးမှိုကိုသီလ မသို့မိင်စိုတ်ကာ ယာဂ်ရောင်။ ဖေ့ဟုံမွဲကုသီလ၍ မူပေလတက်ဝေင်စွာပြန်၍ရော။ ဟာဲကုသီစွာ၊ ညင်သပိုလ် ဂြိုပ်မဗ္ဗန်လဝ် ကွပြန်ဇာဒိသိုင်ဒမြိုဟ်ဂ်ကို ပဲ့ဂ်ဟဒယဖေ့၍ ဖေ့ဗ္ဗန်လဝ်လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟဒမြိုဟ်တံဂ်တဲ ပွဲမူးဝံ ဖေ့သို့လလံတကိုညးရောင်သွံ။ ---” (ဗောဓိသတ်သိုင်ဒကောတ်ဂး။) (၅၅၀။ ၉-၁၃၈။ ၁-၃၉၁။ အစွောံ။) ဗတ်ဗွာ/ “အိုရသေ့မိုက်၊ သစ်နက် ရေမည်သည်ကား အကျင့်သီလရှိသော ကိုယ်နှုတ်နှလုံးကို စောင့်စည်းသောသူနှင့်သာလျှင် ထိုက်တန်၏။ သင်သည် သီလမရှိဘဲလျက် သစ်နက်ရေကို အဘယ်ကြောင့်ဝတ်ဆင်သနည်း။ ဟယ်ရသေ့ကောက်၊ ကြမ်းကြုတ်ကုန်သော ကျား၊ သစ်၊ ခြင်္သေ့တို့ကို ဖုံးကွယ်ထားသော တောအုပ်ကဲ့သို့ သင်၏နှလုံး၌ ကြမ်းကြုတ်ကုန်သော လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတရားတို့ကို ဖုံးကွယ်လျှိုဂ်လျက် အပြင်ဘန်း၌သာ သင်သည် သူတပါးတို့အား ကြည့်ရှုသကဲ့သို့ ပြု၏” ဟု ဘုရားလောင်းဖွတ်ဆို၏။ (သုတေသီ) ပဲ့မူအေဂံလိက်/ (The false ascetic awaited) the Bodhisatta’s coming, **with a studied air of perfect peace.** - ---- “Rascally hypocrite, your garb of piety led me to trust you, but now I know your villainous nature. What has a thief like you do with hermit’s clothing?” (The Jataka: Vol. I & II: Book I: p-297/298) (**studied:** adj. a studied way of behaving is deliberate and often insincere because you have planned your behaviour carefully./ Longman Dictionary)

- “ဟာဲကုသိမအောင်ကိုပညာ၊ နဖေ့မဒက်လဝ်သော်ဝန်ဇာတာဂ် မူဖိုမူကိုဖေ့၍ရော။ ပွဗေ့ ကွေဟ်ကေတ်သွာစွာပြန် ပူးမွဲဒိုဟ်ဂ် မူဖိုမူရော။ ဒဒ်ဖေ့ဟဲ့ကိုသမဏဂုန်ခမီသတ် ပဲ့အကြာ ဝတ္ထုဟဒယဖေ့၍ ဖေ့ဗဒန်ဗပေင်လဝ်ကိလေသတဲ ပွဲမူးဝံ ဖေ့သို့လလံတရောင်သွံ။ ညင်ရညး ဗပေင်လဝ်ဂျိအပွဲကို ရဲလိမဒေပ်လဝ်ဂမ္ဘင်အပွဲကိုသွံ။ ညင်ရကတိုင်မပေင်တအသုဘကိုသွံ။ ညင်ရတဏအံမဒေပ်လဝ် ဖြိုဇာတ်ဂမျိုကိုသွံ။ ညင်သတ်ကိုရ အပွဲ၍ ဒေပ်လဝ်ဂျိလောဘဒေါသ မူး၍ သို့လလံတရောင်သွံ” (ဗောဓိသတ်သိုင်ဒကောတ် ဂးကိုကုသီစွာဂ်ရ။) (၅၅၀။ ၉-၃၂၅။ ၃-၂၁။ အစွောံ။) ဗတ်ဗွာ/ “ဟယ်ပညာနည်းသောရသေ့၊ ဖွဲ့အပ်သောဆံကျစ်

